

CONSILIUL LEGISLATIV

COLECȚIUNE
de
LEGI și REGULAMENTE
(1 Ianuarie 1931—31 Decembrie 1931)

Tomul IX

*Edițiune oficială înocmită conf. cu art. 37 din
Constituție și art. 3 din legea pentru organizarea
Consi iul Legislativ*

Trei volume a 200 lei.

Comanda la Consiliul Legislativ București

LEGEA

pentru Unificarea

**Contribuțiilor Directe și pentru Înființarea
Impozitului pe Venitul Global**

Textul în vigoare, completat cu modificările aduse până la
15 Martie 1932, însoțită de Instrucțiunile oficiale, adnotate
cu Deciziunile Comisiunii Centrale Fiscale.

Ediție întocmită de

Iordan C. Ștefănescu

directorul Contribuțiilor Directe din Ministerul Finanțelor

Editura:

Revistei Administrația Financiară
Bulevardul Elisabeta Nr. 6 București

P-118

Loc rezervat pentru reclame

279081

Situația sumară a Băncii Naționale

Banca Națională conform situației sumare din 3 Decembrie a cumpărat în țară 159.12 kilograme aur pur în valoare de 17,680.303 lei. Tot atunci de-vezele trecute la acoperirea bancară au scăzut cu 13 milioane. Acoperirea integrală s-a urcat, deci, în total cu 4½ milioane la 10,038,336.879 lei. Biletele de bancă în circulație au sporit cu 128 milioane lei, la 21 miliarde 10,962.765 lei, iar obligațiunile la vedere au scăzut cu 171½ milioane, astfel că totalul angajamentelor la vedere a decrescut cu suma de 43½ milioane lei. În urma acestui fapt, raportul de acoperire s-a urcat la 35.92 la sută, din care acoperirea în aur este de 33.99 la sută. Stocul devizelor libere, a sporit cu 36 milioane la 114 milioane 711.353 lei. Moneda divizionară a scăzut cu 104 milioane la 1 miliard 335,123.831 lei. Portofoliul comercial a sporit cu 209 milioane la 10 miliarde 227,692.947 lei. Creditele lombard (cont curent) au scăzut cu 9 milioane la 546,365.322 lei. Titlurile și participațiunile au scăzut printr'o nouă evaluare cu 3½ milioane, la 569,796.233 lei. Conturile ministerului de finanțe au scăzut cu 348½ la 333 mil. 361.033 lei. În contul Cassei Autonome s-a plătit suma de 16½ milioane lei, sold 654 mil.

23.411 lei. Din contul împrumutului de stabilizare s-a plătit suma de 7 milioane, sold 704 milioane 3.742 lei. Soldul împrumutului de dezvoltare în urma replătirilor a crescut cu o jumătate milion, la 897 milioane 795.855 lei. Conturile curente s-au redus cu 52½ milioane la 3 miliarde 233,943.499 lei. Alte obligațiuni la vedere au sporit cu 68½ milioane la 1,019,227.532 lei. Activul corespunzător unor angajamente pe termen, a sporit cu 170 milioane, la 1,157,220.269 lei; iar angajamentele pe termen pasive au scăzut cu 365½ milioane la 5 miliarde 728,444.550 lei. Banca Națională după aplicarea legii de conversiune postului „portofoliu agricol” la care s-au trecut efectele ce cad sub prevederile „legii pentru asanarea datorii agricole” și care înainte au fost cu efectele litigioase normale, s-au introdus ca un nou post în situația sumară dela 3 Decembrie. Al doilea post, nou, este introdus sub denumirea de „proviziuni speciale de devize” ce este arătat cu suma de 1 miliard 279 milioane 664.834 lei. Astfel conturile diverse active au scăzut cu 700 milioane la 3,701,404.859 lei, iar cele pasive au sporit cu 61 milioane la 2 miliarde 9929,712.525 lei.

1933

Revista Ardealul Juridic intra în al XIII-a an al existenței sale. Lipsită de subvenții și de editor, nu i-a mai rămas de cât: bună voința redactorilor, care cu ori ce risc și oboseală voesc a rămâne pe poziție și să servească mai departe cetitorilor o hrană intelectuală; și buna voința cetitorilor, care din striciul lor necesar vor contribui la menținerea unei surse de câștig intelectual.

De aceia membrii comitetului de redacție strângându-și rânduri'e, pe lângă oboseala ce-și vor impune, vor contribui materialicește la ducerea mai departe, pe calea începută, a acestui organ care și-a impus dreptul la viață prin mișcarea spiritului juridic pe plaiurile Ardealului și într'un timp de multă însetare juridică.

Impusă fiind de împrejurări concentrarea conducerii redacționale cu cea administrativă, în aceeași mână, facem apel la cetitorii noștri să-și concentreze și ei toată atenția la rolul ce-l au pentru a face ca să se mențină un organ de publicitate de pe urma căruia nu vor înceta să profite în spinoasa carieră de jurist.

COMITETUL.

RECURSURI PENALE

(Judecarea lor în Ardeal și Banat)

Legea pentru Curtea de Casație și Justiție publicată în Mon. Of. No. 77 din 31 Martie 1932, prin adaosurile ce conține față de vechile texte modificate, provoacă unele discuțiuni mai ales când potrivit art. 77, 81, 83 al acestei legi astfel de recursuri se judecă de Curțile de Apel și Tribunalele din Ardeal și Bucovina, unde se găsesc în vigoare legi diferite de ale vechiului regat.

Mă gândesc la dispozițiile noului art. 33 din legea Curții de Casație în cuprinsul următor:

Termenul de recurs în orice materie este de 30 de zile libere dela comunicarea hotărârei atacate, fără distincțiune dacă hotărârea s'a dat în lipsă sau contradictoriu.

In caz de condamnățiune¹ pentru crimă sau delict, termenul de recurs este cel prevăzut în legile penale.

Acest text prin cuvintele „în ori ce materie” pare că reglementează introducerea și a recursurilor penale pe întreg teritoriul țării, în 30 zile, cu excepția recursurilor contra hotărâreilor penale de

condamnăre pentru crimă sau delict, caz numai când termenul de recurs este cel prevăzut de procedura penală.

Se știe că în Ardeal și Banat conform pr. p. maghiare în vigoare, căile de atac în materie penală sunt orale, când părțile sunt prezente în instanță și în termen de opt zile dela comunicare, când hotărârea se dă în lipsă.

S'au pus concluzii în fața Curții de Apel judecând ca instanță de recurs asupra unei sentințe a tribunalului, dată ca for penal de a II-a, instanță în materie de contravenție (era vorba de o contravenție la repausul duminical, pedepsită de organele ad-tive ca prim for și în apel de tribunal) că termenul de recurs nu este acel prevăzut de procedura penală maghiară în vigoare (recursul nu era declarat oral la Tribunal de partea prezentă sau în opt zile dela comunicarea sentinței Tribunalului, în caz de lipsă) ci de 30 zile prevăzut de legea Curții de Casație art. 33 amintit, mai ales pentru motivul că în speță infracțiunea era o contravențiune, neprevăzută de al. ultim al art. 33 din legea Curții de Casație modificată.

Examinat la prima vedere textul acesta și în mod separat, pare a se preta la o astfel de interpretare; Comparând însă vechiul text (art. 33) ale cărui cuvinte: „termenul de recurs atât în materie civilă cât și în materie comercială” au fost înlocuite în noua redactare prin cuvintele: *în ori ce materie*; tragem concluzia că termenul de recurs de 30 zile nu se aplică și la recursurile penale, cu atât mai mult cu cât art. 38 din legea Curții de Casație și care prevede în primul alineat „în materie criminală corecțională și de simplă poliție, recursul în casație se face în modul și termenii prevăzuți de procedura penală” nu a fost modificat și a rămas în vigoare.

Cum se explică atunci ultimul alineat din art. 33 modificat „în caz de condamnățiune pentru crimă sau delict termenul este cel prevăzut de legile penale?”

Comparând acest alineat cu cel corespunzător din vechiul art. 33 al legii Curții de Casație „în cazurile prevăzute de legi speciale se vor urma acele termene”, prin noul text legiuitorul, dacă a voit ca, în orice materie, unde legi speciale prevăd termene de recurs diferite (legea avocaților, conflictelor de muncă, vamală etc.) acest termen să fie de 30 zile, prin aceasta redactare a voit în acelaș timp să accentueze, că în materie penală termenul de recurs este și rămâne acel prevăzut de procedurile penale în vigoare. Altcum ar fi trebuit modificat și art. 38 din lege, ceeace nu s'a făcut după cum s'a arătat mai sus.

Această scăpare de vedere a legiuitorului ar putea fi corectată. Ocaziile nu lipsesc, de oarece citit izolat și la prima vedere textul poate provoca nedumeriri, interpretându-l părțile după interesul fiecăreia.

Credem așa dar, că înțelesul art. 33 din legea Curții de Casație nu poate fi altul decât cel relatat, recursurile penale date se introduc și se jude-

¹Dar în caz de achitare? In ce termen va face reclamantul și Ministerul public recurs?

că conform regulilor de pr. penală în vigoare, cu atât mai mult, cu cât nici din Incheierea No. 29 din 29 Februarie 1932 a adunării generale a Inaltei Curți și nici din „Expunerea de motive a Legii pentru Modificarea unor articole din legea Inaltei Curți de Casație și Justiție” prezentate Senatului de către On. Ministru al Justiției, nu reesă altceva.

V. M. D.

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secțiunea I-a
Decizia No. 960—1932. Președinția d-lui V. Sandor, consilier.

Acțiunea revocatorie a creditorului. — In ce condițiuni poate fi exercitată. — Pe ce cale se pot dovedi aceste condițiuni. — Art. 953 C. C. A.

Deliberând

Asupra recursului făcut de văduva Kötö Martin născută Bardos Clara, contra deciziei No. C. II. 876—1931 a Curții de Apel Cluj secția II-a;

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs, din care se constată că reclamanta văduva lui Martin Kötö a intentat acțiunea înaintea Tribunalului Cluj, contra părâtei Biro Clara, căsătorită Merdan Mihai spre a fi obligată să sufere dreptul de ipotecă execuțională pentru suma de 66389 lei întabulându-se aceasta asupra averii imobiliară cuprinsă în cartea funduară din Cluj la Nr. 7364 No. top.9658—3/2/16 pe motiv că actul de vindere-cumpărare intervenit între părâtă și soțul său Merdan Mihai, este fictiv, că părâta n'a plătit prețul și că vânzarea a fost făcută de Merdan Mihai și scopul de a-și pune averea la adăpost de urmărirea reclamantei pentru creanța sa în suma susarătată;

Având în vedere că Tribunalul a respins acțiunea, iar Curtea de Apel din Cluj, prin decizia supusă recursului, a confirmat sentința dată de prima instanță;

Că spre a ajunge la această soluțiune, Curtea constată în fapt că în anul 1918 luna Decembrie, în timpul revoluției maghiare Martin Kötö nici o provocare a fost împușcat de către Merdan Mihail și în urma rănilor provocate, a decedat; că văduva decedatului, reclamanta a intentat acțiune contra lui Merdan Mihail cerând despăgubiri în suma de 40.000 lei, iar Tribunalul admitând acțiunea a obligat pe Mihail Merdan să plătească văduvei 40.000 lei cu dobânzi dela 15 Decembrie 1924 și 7420 lei cheltueli de judecată.

Că această sentință rămânând definitivă s'a ordonat executarea ei, contra lui Mihail Merdan;

Că, mai stabilește Curtea, după intentarea suszisei acțiuni, dar anterior pronunțării sentinței, Merdan Mihail a vândut părâtei Biro Clara partea sa de o optime din imobilul cuprins în cartea funduară No. 7364 a orașului Cluj, iar mama lui Merdan Mihail a vândut și ea părâtei o jumătate din partea sa de șase optimi din acelaș imobil cu prețul unitar de 60.000 lei și dreptul de proprietate al acestor imobile s'a intabulat asupra cumpărătoa-

rei; că posterior acestei vânzări, adică la 7 Martie 1925 Mihail Merdan se căsătorește cu părâta, iar reclamanta la 10 Iulie 1929 introduce acțiunea de față contra părâtei pe motiv că creanța sa față de Mihail Merdan este neincasabilă, numitul fiind insolubil astfel că pe baza art. 953 c. c. a. numita ar fi în drept să ceară invalidarea acestei vânzări, pe care reclamanta o consideră donațiune făcută părâtei de Mihail Merdan, în dauna sa;

Că instanța de apel luând în examinare aceste chestiuni, stabilește în drept că deși creditorul pentru satisfacerea creanței sale, este îndreptățit a invalida contractul prin care debitorul său își înstreinează averea în dauna sa, totuși acest drept și-l poate valida numai în cazul când dovedește că încercând o executare contra debitorului acesta a rămas fără rezultat din cauza insolabilității lui; că în speță, conchide Curtea, reclamanta n'a dovedit că încercând efectuarea unei execuții contra lui Mihail Merdan, acesta ar fi rămas infructuasă din cauza insolabilității sale și în acest caz nu poate porni acțiunea contra terțiului achizitor.

Având în vedere că această soluțiune este criticată prin recursul de față, în care recurenta prin motivul 3 susține că instanța de apel a violat dispozițiunile paragr. 953 c. c. a. care nu cere, cum preținde Curtea, ca insolabilitatea debitorului să fie dovedită exclusiv prin încercarea zadarnică a unei execuții, ci ea poate fi stabilită prin orice alte dovezi.

Considerând că prin condițiunea cerută pentru ca creditorii să poată exercita acțiunea revocatorie, este să dovedească că actul debitorului le-a cauzat un prejudiciu; că debitorul, este insolubil în momentul când ei intentează acțiunea în așa fel că insolabilitatea lui să fi provenit sau să fi fost mărită direct de actul pe care ei cer să-l sfărâme.

Considerând însă că de nicăeri nu rezultă că dovada insolabilității debitorului trebuie făcută exclusiv, printr'o executare infructuasă contra sa pentru acoperirea creanței creditorului această stare a debitorului putând fi dovedită prin orice mijloc de probațiune.

Că așa fiind greșit Curtea de Apel a găsit că acțiunea reclamantei este neîntemeiată pe motiv că numita n'ar fi dovedit că ar fi încercat o executare contra lui Mihail Merdan, executare rămasă fără rezultat din cauza insolabilității lui, căci față de cele mai sus expuse, această insolabilitate putea fi dovedită prin orice mijloc de probațiune.

Că prin urmare motivul acesta este fondat astfel că recursul urmează a fi admis, casând deciziunea Curții de Apel fără a mai fi necesară o discuțiune a celorlalte motive, cauza urmând a fi trimisă aceleaș instanțe de apel spre nouă judecare.

ROMANIA CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I-a

No. C. I. 1666/22/1925. Președinția I. Mănescu, președinte.

Contract de vânzare. — Constatarea instanței că contractul de vânzare este un contract de anticrează. — Nulitatea acelu act. — Efectele juridice ale unor clauze din actul nul.

Tribunalul Alba-Iulia, prin sentința No. Ca.

659/19/922, a confirmat sentința No. C. 688/6—1921 a judecătoriei Aiud, prin care s'a admis acțiunea, soția lui Todericiu Simion născ. Popa Todora intentată în contra pârâtului Trută Chirilă, stabilind dreptul de exclusivă proprietate al reclamantei, asupra imobilelor arătate, prin dispozitivul sentinței obligând pe pârât să sufere radierea dreptului de rescumpărare, intabulat, în favoarea sa, în protocolul funduar respectiv.

În contra sentinței Tribunalului, ca instanță de apel, pârâtul a înaintat cerere de revizuire, cerând casarea acelei sentințe, și invocând ca motive violarea normelor de drept material și formal, întrucât sa stabilit greșit starea de fapt, iar Tribunalul a căzut în contra zicere, în concluziunile motivelor sentinței.

Căci, odată ce Tribunalul a constatat, că contractul de vânzare din Noemvrie 1904, în realitate este un zalog, nepermis, conform art. 1371 și 1372 C. civ. Austr. și deci pârâtul nu a transmis dreptul de proprietate a acelor imobile reclamantei; rău Tribunalul constată, nebazat pe nici o probă, că pârâtul a renunțat la dreptul de proprietate la o parte din imobile, în favoarea reclamantei, renunțare, care nu rezultă din nici un act și din nici o depozitie de martor.

Reclamanta a cerut respingerea cererii de revizuire.

Motivul de casare este întemeiat.

Instanța de fond stabilește, că din conținutul actelor prezentate rezultă, că pârâtul, având datele, a transcris, pe numele reclamantei averea imobilă, cu un contract de vânzare, cuprins în act notarial public, cu data de 20 Noemvrie 1904, vânzătorul rezervându-și dreptul de recumpărare. Că ulterior, cu actul intabulat „declarațiune” din 26 Iunie 1908, pârâtul recunoaște, ca definitiv vândute reclamantei cota parte din acele imobile, cele cunvenite lui și minorilor lui copii, iar prin contractul de vânzare din 3 Noemvrie 1909, reclamanta a revândut pârâtului, din imobilele cumpărate de ea, prin actul din 20 Noemvrie 1904, parcelele cu No. Top. 421 și 2770 din c. fund. 2026 a Comunei Cricău.

Că în temeiul actului notarial din 1904, reclamanta și-a intabulat dreptul de proprietate asupra acelor imobile, și tot deodată s'a intabulat dreptul pârâtului de răscumpărare, în felul că, acest drept se poate exercita, între al 6-lea și al 20-lea an, socotit dela data vânzării.

Reclamanta, prin acțiune, a cerut radierea dreptului de rescumpărare, de oare-ce adevărata convențiunea a fost că acel drept se poate exercita în primii 6 ani, dar cari au expirat; iar pârâtul, prin acțiunea reconvențională a cerut recunoașterea dreptului de proprietate asupra acelor răș imobile.

Tribunalul prin sentința sa stabilește, ca fapt, ca contractul din 20 Noemvrie 1904, nu conține o vânzare, ci în realitatea a fost un contract de zalogirea acelor imobile.

Că ulterior, motivează Tribunalul pârâtul exercitând dreptul de răscumpărare, mai înainte

de expirarea acelor 6 ani, prevăzuți în contractul, cuprins în actul notarial public, din aceasta împrejurare, rezultă, că între părți a intervenit, un nou acord, prin care, „pe deoparte, reclamanta revinde pârâtului o parte din imobilele pe care le cumpărase; iar pe de altă parte pârâtul recunoaște, ca definitiv vândute reclamantei celelalte imobile prevăzute în contractul original”.

Deductiunea din sentința Tribunalului este eronată.

Considerând, că odată ce un act juridic, este constat, ca radical nul, în sensul de inexistent, un atare act, sub raportul juridic, nu poate produce nici un efect, iar o asemenea nulitate, nu poate fi remediată, în nici într'un fel, nici chiar prin vre-un act al părților, căci aceasta este în contradicție cu noțiunea nulității.

Că, odată ce instanța de fond a constatat, că contractul conținut în actul notarial public din 20 Noemvrie 1904, în realitate nu a fost o vânzare și deci reclamanta nu a dobândit vre-un drept de proprietate asupra imobilelor din proces, și constată Tribunalul că actul conține, în realitate, un contract de zalogire de imobile (anticeză), deci nul prin el însuși, pe o considerațiune de ordine publică, căci zalogirea, în sistemul legii, este prohibită, instanța de fond, acestui act și în toate clauzele lui, nu-i putea atribui nici un efect juridic, și deci Tribunalul nu putea — cum a făcut — să-și întemeieze, exclusiv, sentința pe chiar clauzele acestui contract făcând deductiuni decisive soluțiunii procesului.

Când dar Tribunalul, deși constată inexistența legal a menționatului contract de vânzare, totuși clauzelor lui, le atribue efecte juridice, căci instanța de fond motivează, că, din împrejurarea, că pârâtul a executat dreptul de rescumpărare „prevăzut în contract” asupra unei părți din imobilele vândute reclamantei deduce, că între părți a intervenit un nou acord, în baza căruia pârâtul a recunoscut ca definitiv vândute reclamantei partea din imobile „prevăzute în contractul original”, iar prin aceasta argumentare, instanța de fond a violat principiile de drept, căci acordă efecte unui act radicalmente nul, căzând în vădita contradicție, și în consecință în stabilirea stărei de fapt Tribunalul nu se întemeiază pe nici o probă, pronunțând astfel o sentință nemotivată pe care Curtea a trebuit să o caseze pe temeiul art. 534 și 270 c. pr. civ.

Ca urmare Tribunalul urmează să stabilească din nou starea de fapt, luând în vedere, întregul conținut al desbaterei și al probațiunii administrate, acte și martori și să constate dacă, independent de contractul din 20 Noemvrie 1904, se dovedește, că între părți a intervenit un contract nou de vânzare, arătând probele, actele și martorii, care invederează un asemenea act juridic, în puterea căruia a avut loc transmisiunea proprietății imobilelor, și pronunțată sentința nouă să se pronunțe, atât asupra acțiunii reclamantei, cât și asupra acțiunii reconvențiunilor a pârâtului, ceea ce s'a

omis, prin sentința atacată.

Pentru aceste motive Curtea a casat sentința Tribunalului stabilind cheltuelile de judecată conform art. 543 c. pr. civilă.

Cluj, 5 Martie 1926.

Președinte: ss. I. Mănescu. Raportor: ss. Ulvi-neanu. Votant: ss. N. Davidescu. Grefier: ss. I. Leoca.

CURTEA DE APEL CLUJ. Secția II-a

C. II. 1068/1931/5. Președinția d-lui I. Papp, președinte

Contract de întreținere. — Cerere de rezilierea lui. Tranzacție intervenită în cursul procesului de reziliere. — Invocarea ei de partea parăta. — Caracterul tranzacțiunii — Efectele ei de drept. — Efectele retroactive ale confirmării consfințită prin tranzacție

M o t i v e:

Reclamantul a făcut recurs în casare contra sentinței tribunalului ca instanță de apel bazându-l pe violarea art. 270 și 317 din P. c. apoi pe violarea art. 1385 și 1389 din Cod. civ. austriac și în fine s'a mai plâns de violarea art. 113 pca. 11 din legea XX:1877 și a art. 21 din legea VII:1886 expunând pe larg în ce consistă pretensele violări de legi.

Intimații au cerut respingerea recursului ca nefondat.

Examinând Curtea motivele de casare coroborat cu piesele dela dosar și cu motivele de fapt și de drept ale instanței de apel, le-a găsit neîntemeiate pentru următoarele considerente:

Reclamantul prin acțiunea intentată contra părților a arătat, ca printr'un contract de întreținere încheiat în 22 Mai 1913 cu fiul său Moldovan Leon și cu soția lui a transferat asupra acestora întreagă sa avere imobiliară (indicată mai de aproape după numeri topografici în acțiune) și astfel dreptul de proprietate s'a și intabulat asupra susnumiților;

Însă la câteva timp după contractare reclamantul s'a văzut constrâns să ceară prin acțiune reziliere contractului și reîntegrarea sa în dreptul său de proprietate deoarece primităorii averei nu au satisfăcut obligamentul de întreținere și afară de această l-au insultat și maltratat.

Prin sentința tribunalului Bistrița cu No. Ca. 243—1926, rămasă definitivă s'a admis acțiunea și pe lângă rezilierea contractului. Moldovan Leon și soția sa au fost obligați să deie act pentru intabularea dreptului de proprietate al reclamantului.

Cum însă soția lui Moldovan Leon, parăta din procesul menționat, prin contractul de donațiune din 2 Aprilie 1917, deci cu mult după pornirea procesului de reziliere a transferat asupra fiului său, minorul Moldovan Ioan competența ei întreagă (adecă jumătate parte din parcelele indicate în acțiunea) reclamantul prin acțiunea de față a cerut ca soția lui Moldovan Leon și minorul Moldovan Ioan să fie obligați la recunoașterea dreptului său de proprietate și parăatul minor ca achizitor de reacredință să fie obligat la eliberarea unui act de

intabulare și pentru cazul de neîndeplinire reclamantul să fie autorizat la cererea intabulării dreptului său de proprietate în baza sentinței ce se va pronunța.

Față cu această stare de fapt primită și stabilită de prima instanță parății s'au referit în apărare la o tranzacțiune, care a intervenit între cei interesați în cursul procesului intentat de reclamant pentru rezilierea contractului de întreținere și au susținut că în anul 1921 reclamantul s'a împăcat cu fiul său Moldovan Leon consimțând că parății din procesul de față cari figurau ca proprietari în cartea funduară să rămână și mai de parte în posesiunea imobilelor transferate de reclamant în anul 1913 asupra fiului său Moldovan Leon și parătei I, soția acestuia.

Judecătoria a admis acțiunea reclamantului și a înlăturat apărarea parăților motivând că actul de tranzacțiune nu corespunde cerințelor art. 317 P. c. precum ordonanței No. 4420—1918 și afară de aceste vicii formale nu este aprobat din partea sedriei orfanele în interesul minorului Moldovan Ioan, prin urmare actul este nul și neavenit.

Parății au făcut apel și tribunalul prin sentința sa cu No. Ca. 2141—1927 din 16 Martie 1928 a reformat hotărârea primei instanța și a respins acțiunea reclamantului.

Pentru a ajunge la aceasta soluțiune instanța de fond stabilește în fapt veracitatea apărării parăților, adecă pretinsa tranzacțiunea și în drept motivează, că actul dresat asupra convențiunii intervenite între părți — parății din procesul prezent fiind reprezentați prin Moldovan Leon în calitate de soț și tatăl, — corespunde întru toate cerințelor ordonanței 4420—1918, iar cât despre obiecțiunea că actul n'a fost aprobat de către autoritatea tutelară, tribunalul motivează că aceasta nu a poate invoca decât minorul.

Reclamantul în recurs susține că instanța de apel cu violarea art. 270 și 317 din proc. civ. a constatat valabilitatea „actului de învoire” care nici n'a fost citit și explicat, dar și de altcum a fost semnat afară de reclamant numai de către Moldovan Leon și astfel ținând seama de împrejurarea, că în timpul tranzacțiunii acesta nu mai era proprietarul imobilelor din litigiu, tranzacțiunea este nevalabilă pe de o parte din motiv, că nu corespunde cerințelor ordonanței 4420—1918, care prevede un act scris în conformitate cu disp. art. 317 P. c., pe de altă parte este nevalabilă potrivit disp. art. 1385 din Cod. civil austriac fiind încheiată din eroare esențială;

Mai susține reclamantul nevalabilitatea tranzacțiunii și pentru motiv, că acesta s'a încheiat într'un proces de repoziție pornit contra lui Moldovan Leon și astfel în conformitate cu disp. art. 1389 CCa. nu poate să aibă efect decât asupra procesului în cadrele căruia a survenit, nici de cum ar fi parății din procesul de față, în a căror nume Moldovan Leon nici n'a putut proceda ca mandatar în lipsa unei autorizații speciale, dată în forma autentică în conformitate cu art. din legea VII—

1886, respectivă fără autorizația adecă aprobarea ulterioară a autorității tutelare. Lipsa acestei aprobări lovește cu nulitate actul de transacțiune și pe baza art. 113 din legea tutelară.

Curtea găsește că toate motivele de casare ale reclamantului sunt greșite, deoarece *convențiunea intervenită între reclamant și Moldovan Leon în anul 1921 așa cum este stabilit conținutul ei în sentința atacată, nu constituie o transmitere a dreptului de proprietate, ci este o simplă renunțare la exercițiul acțiunii în reziliere, adecă menținerea, confirmarea actului original de transmitere din anul 1913 cu efect de a reda acestui din urmă act eficacitatea lui integrală ca și când n'ar fi survenit între timp motive, pentru cari reclamantul în virtutea legii de fond ar fi fost îndreptățit la rezilierea contractului, adecă la revocarea donațiunii pentru ingrafitudinea crasă.*

Având în vedere, că *confirmarea unui act are efect retroactiv și astfel chiar din acest singur motiv este greșită concepția reclamantului că convenția din anul 1921 ar constitui o transmitere de avere imobiliară.*

Considerând pe de altă parte, că *renunțarea la un drept personal, în speță de a cere rezilierea contract, cu alte cuvinte manifestarea voinței de a menține un alt contract anterior a cărui valabilitate nici nu se contestă nu este nici un contract bilateral, ci o manifestare unilaterală a voinței care exclude deci ideia unui acord contractual.*

Rezultă de aici, că ordonanța cu No. 4420—1918 nu-și are aplicația asupra convențiunii invocate în apărarea fiind această perfect valabilă chiar în cazul, dacă ar fi fost făcută numai verbal.

Prin urmare cu atât mai vârtos este actul opozabil reclamantului, care l-a și semnat.

În urma punctului de vedere al Curții naturalmente cad toate motivele de recurs ale reclamantului ca fiind neconcludente.

Dispoziția referitoare la cheltuelile de recurs se întemeiază pe art. 543 P. c.

Cluj, la 12 Aprilie 1932.

Jurisprudențe comerciale

ROMANIA CURTEA DE APEL CLUJ, Secția III-a

No. C. III. 3748/36—1931. Președinția dr. V. Popp, președinte

Asigurare. — Art. 468 din legea comercială. — Termenul de 48 ore din acest text se poate prelungi de părți prin convenție expresă. — Acceptarea ofertei operează de drept, numai respingerea trebuie comunicată.

În contra sentinței tribunalului, prin care s'a admis apelul pârâților și s'a respins acțiunea reclamantei, a făcut recurs, în termen, aceasta invocând următoarele motive:

1. Violarea art. 468 din legea comercială, pentru că greșit am fost considerată obligată a comunica pârâților acceptarea ofertei, nefiind obligată decât a-i comunica refuzul de a o accepta;

2. Violarea legei formale, pentru că nu mi s'a

admis să dovedesc, că, înainte de expirarea termenului de trizeci de zile, am comunicat pârâților acceptarea ofertei și le-am remis polița.

În instanța recurentă a cerut admiterea recursului cu cheltuieli, iar pârâții nu s'a prezentat și nu au înaintă memoriu în combateri.

Având în vedere că judecătoria a admis acțiunea reclamantei societăți de asigurare, care cerea ca pârâțul să fie obligat a-i plăti suma de 16.589 lei și accesorii cu titlu de primă de asigurare pentru asigurarea unui automobil și contra riscurilor de răspundere a proprietarilor lui în caz de răspundere civilă, asigurare încheiată la 17—18 August 1929, în temeiul ofertei pârâților, în care a fost stipulat că ea este valabilă timp de treizeci de zile, în care timp societatea de asigurare este în drept a primi sau respinge oferta;

Că, pentru a decide astfel, prima instanță a motivat că îndată ce a trecut timpul de o lună, oferta trebuie considerată primită, deoarece regule de drept este că, atunci când societatea de asigurare nu comunică în termen de 48 ore dela primire ofertei că o refuză, ea trebuie considerată ca acceptată;

Având în vedere că, în urma apelului făcut de pârâți, tribunalul admitându-l a respins acțiunea, pe motivul că reclamanta nu a făcut dovada că, în termenul de o lună ce s'a stipulat în ofertă, a comunicat pârâților că acceptă oferta, deoarece aceștia aveau dreptul, după o lună, să revie asupra ofertei, care nefiind contract perfect, numai prin acceptare s'ar fi putut perfecta;

Asupra motivelor de recurs:

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 468 din legea comercială, când asigurătorul nu respinge oferta, în termen de 48 ore dela primire, simpla ei înregistrare în registrele asigurătorului trebuie considerată ca echivalând cu un contract scris, iar *termenul de 48 ore poate fi prelungit de părți prin stipulațiuni exprese, în cari cazuri, regula privitoare la perfectarea contractului, prin înregistrarea ofertei, nu suferă nici o modificare.*

Că, în speță, potrivit dispozițiilor art. 468 din legea comercială, *societatea de asigurare nu era obligată a comunica pârâților acceptarea, care operează de drept, ci numai respingerea ofertei, ceea ce, însă, nu a făcut și astfel contractul de asigurare a devenit perfect;*

Că, deci, tribunalul, hotărând altfel, a dat sentința sa cu violarea art. 468 din legea comercială și ea este, pentru acest motiv, casabilă;

Având în vedere că, fiind admis primul motiv de recurs, discutarea celui de al doilea rămâne de prisos;

Având în vedere că, în speță, faptele sunt constante și nu se cere o verificare de fapte, nici examinarea unor elemente noi de probațiune și aprecierea lor deosebită;

Că, în consecință, potrivit dispozițiilor art. 53 din legea Curții de Casație, este cazul de a se evoca fondul și a se menține cartea de judecată, care a fost rău anulată de către tribunal, ea fiind

dat cu o bună aplicațiune a textelor de drept aplicabile în cauză;

Pentru aceste motive s'a admis recursul și s'a casat fără trimitere sentința atacată cu recurs, obligându-se părții și la plata cheltuielilor de apel și recurs.

Cluj 16 Martie 1932.

NOTA. Potrivit dispozițiilor art. 468 alin. I din legea comercială din Transilvania, pentru încheierea contractului de asigurare se cere act scris.

Deși contractul de asigurare este un act bilateral și sinalagmatic, totuși același text, prin derogare de la regula prescrisă de art. 313 alin. I din legea comercială, admite, în aliniatul II, excepția ca, atunci când s'a redactat o poliță de asigurare, care nu este semnată, potrivit art. 313, decât de o singură parte care se obligă, lipsind actul semnat și de cealaltă parte, care deasemenea este obligată, adică asiguratul sau altul pentru acesta, cari sunt obligați a plăti prima.

Dar, chiar dacă nu s'a emis poliță, contractul poate fi valabil, atunci când oferta s'a acceptat și după acceptare s'a înregistrat ca atare, ceea ce constituie o derogare și mai accentuată la condiția din aliniatul I. a existenței unui înscris, mai ales că legiuitorul crează în privința înregistrării efectuate o presumpție juris et de jure și anume în aliniatul III, al art. 468 și pentru cazul când asiguratorul nu respinge oferta de asigurare, ce i se face, în 48 ore de la primirea ei, fixând el, legiuitorul, pentru acest caz începutul asigurării la o dată anterioară perfectării contractului prin acceptarea ofertei, ceea ce se explică prin aceea că a vrut să avertizeze public de excesele cărora ar putea fi expus din partea societăților de asigurare.

În practică se întâmplă adesea ca părțile să convie a se prelungi acest termen de 48 ore, care de mult ori e prea scurt pentru ca să se facă cercetări speciale, de multe ori, indispensabile sau pentru diferite alte cauze.

Așa s'a întâmplat și în speța ce adnotăm. Proprietarul unui automobil s'a asigurat în contra unor riscuri la societatea reclamantă, dar nu a plătit prima scadentă, pentru care el a fost chemat în judecată și obligat a o plăti de către prima instanță. Făcând apel tribunalul i l-a admis și a respins acțiunea societății de asigurare pentru motivul că aceasta nu a dovedit că a comunicat asiguratorului acceptarea ofertei, care stipulase un termen de 30 zile, în care societatea de asigurare era în drept a primi sau respinge oferta, argumentând tribunalul că, nefiind perfect contractul de asigurare, decât după acceptarea ofertei, asiguratul avea dreptul să mai revie asupra ofertei sale.

Prin decizia ce adnotăm Curtea de Apel a casat sentința tribunalului pentru violarea art. 468 din legea comercială, statornicind că societatea, potrivit acestui text, nu era obligată nicidecum să comunice acceptarea ofertei, această operând de drept, numai respingerea ei trebuia să o comunice asiguratorului, dacă ar fi înțeles să profite de clauza de prelungire a termenului de acceptare.

Curtea învoacă înțelesul arătat mai sus al art. 468 din legea comercială.

Este adevărat că dispozițiile privitoare la asigurarea au caracter imperativ, sunt deci de ordine publică și, de regulă, părțile nu pot deroga prin convențiile lor la aceste dispoziții. Nu este mai puțin adevărat, însă, că ordinea publică este interesată numai în ce privește încheierea și perfecționarea contractului — vorbim de textul ce se discută — nu este interesată în privința timpului de când să între în vigoare asigurarea, decât atunci când părțile nu convin expres altfel, ceea ce este și foarte firesc. Așa dar se poate stipula ca regula din art. 468 să nu între în vigoare în termenul arătat de acest text, adică în 48 de ore, dar nu se poate stipula neaplicabilitatea art. 468 în privința prezumției din alin. III, dacă oferta nu s'ar respinge în termenul de 48 ore sau cel stipulat de părți în mod expres, prezumția juris et de jure fiind creată numai în această privință.

De aici rezultă că părțile pot conveni liber asupra datei, de la care să între în vigoare asigurarea, putând să o condiționeze de trecerea unui timp, de plata primei sau de alte evenimente expres arătate în convențiune.

În asemenea cazuri regula de la art. 468 nu suferă nici o modificare substanțială, ci ea se aplică, în esență, la fel, dar în împrejurări, de ordin secundar, schimbate; se va aștepta, deci, împlinirea condițiunei, după care se va face aplicarea regulei la cazul dat.

Așa dar, dacă există o ofertă, fie că s'a stipulat sau nu un termen, în care ea se mai poate retrage sau respinge, dacă această ofertă a fost acceptată și, astfel acceptată, s'a înregistrat în registrul de asigurați sau de oferte acceptate, deci, nu o simplă înregistrare pro memoria sau pur formală, dacă ea nu a fost respinsă în termenul legal sau convențional, contractul de asigurare devine perfect și asiguratorul devine, prin aceasta, obligat la plata sumei asigurate în caz de sinistru, iar partea cu care a contractat este obligată a plăti prima de asigurare, fără a se putea prevala nici una dintre părți de alte condiții ce ar privi intrarea în vigoare a convenției, decât cele ce s'au stipulat expres și numai în privința momentului, de la care contractul urmează a produce efecte.

Prin urmare, dacă se întâmplă ca în speța ce se adnotează, că se acordă asiguratorului un termen, în care poate să prooroge cele 48 ore prevăzute de art. 468 și acesta nu respinge oferta în termenul stipulat, situația acestuia este identică în privința efectului obligațiunei cu aceea ce ar fi avut dacă nu s'ar fi stipulat proorogarea, cu deosebirea numai că în primul caz efectul se produce după trecerea termenului stipulat, iar în cel de al doilea în termen de 48 ore, conform legii și nu i se poate acorda scuza că nu a comunicat asiguratorului că ar fi acceptat oferta.

Dacă este așa în ce privește pe asigurator, nu poate fi diferit și mai avantajos pentru asigurat astfel acesta nu poate invoca lipsa de acceptare, care operează de drept.

Cluj, 5 Ianuarie 1933.

I. Predoviciu,
Consilier la Curtea de Apel Cluj.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE, Sectiunea III-a
Decizia Nr. 626—1932. Președintele d-lui Vesp. Erbineanu. cons.

Mandat de plată. — Cambii de acoperire pentru o anumită întrebuințare. — Convenție. — Putere de lege. — Denaturarea termenilor convențiunei. — Când poate instanța să interpreteze sensul și întinderea termenilor în care s'au exprimat părțile. — Persoane juridice. — Subscriere de cambii în numele lor de persoane ce nu au autorizația cerută de statute. — Când acest fapt poate fi opus terților persoane și sub ce condiție. — Art. 94 din legea persoanelor juridice

Deliberând

Asupra recursului făcut de Comunitatea Izraelită Ortodoxă Autonomă din Cluj, în contra deciziei Curții de Apel Cluj, Secția III-a No. C. III. 991/20/1930 din 30 Ianuarie 1931, în proces cu Casa Generală de Economie S. A. Sucursala Medias;

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că la cererea intimătei, Casa Generală de Economie S. A. Medias, Tribunalul Cluj prin mandatul de plată cambial No. 590—1928 a obligat pe recurentă, Comunitatea Izraelită Ortodoxă Autonomă din Cluj, să plătească numitei intimăte, în termen de 3 zile, 400.000 lei capital, pe baza cambii ajunse la scadență și neachitată, cu procente, 1/3 taxă cambială și cheltueli de judecată, că în contra acestui mandat de plată, recurenta formulând excepțiuni, Tribunalul Cluj S. III prin sentința No. C. 590—1928 din 13 Ianuarie 1930, a respins excepțiunile cambiale și în consecință a menținut în vigoare mandatul de plată cambial și a obligat pe recurentă să plătească intimătei, în afară de sumele stabilite în mandatul de plată și suma de 25.950 lei, cheltueli de judecată; că recurenta atacând cu apel și această sentință Curtea de Apel Cluj, S. III-a, prin deciziunea No. C. III. 991/20/1930 din 30 Ianuarie 1931, supusă recursului de față, a respins apelul și a confirmat sentința Tribunalului cu lei 10.000 cheltueli de apel;

Având în vedere că pentru a ajunge la această soluțiune Curtea de Apel motivează că recurenta a predat firmei Băncile Unite din Cluj, pentru acoperirea unei datorii de cont curent, cambia care formează obiectul procesului de față și care au fost predate în urmă firmei intimăte, în contul datoriei ce avea la aceasta, iar nu numai pentru acoperirea creditelor valutare Newyork după cum susține recurenta și deci cererea acesteia de a se asculta un expert în această privință, urmează a fi respinsă ca inutilă; că intimăta a fost de bună credință atunci când a primit cambia și în consecință nu i se pot opune excepțiunile rezultând din raportul dintre emitent și primul beneficiar, conform art. 92 din codul cambial, iar pe de altă parte că semnăturile depe cambie au fost recunoscute de recurentă că sunt ale președintelui și secretarului ei, în consecință recurenta urmează să fie obligată la plata cambiei;

Asupra motivelor astfel formulate:

Având în vedere că prin motivele de casare recurenta susține în prim rând că Curtea de Apel

a denaturat înțelesul convenției din 5 Oct. 1927, când a decis că cambia a fost dată pentru acoperirea creditelor de report în tot felul de valute, iar pe de altă parte că cambiile nu sunt valabile, deoarece personalele cari le-au semnat nu a avut autorizația cerute de statute.

Având în vedere, că în ce privește denaturarea convenției, dacă este adevărat că o convențiune încheiată cu paza tuturor formelor legale, are puterea de lege între părțile contractante, întru cât termenii sunt clari și categorici nu este permis instanței de fond ca sub aparența de interpretare, să le denatureze, adică să le modifice înțelesul clar și vădit neîndoelnic, sau să le refuze efectele lor legale, substituindu-le pretinsa intențiune a părților, în cazul însă când termenii sunt obscuri sau îndoelnici, putând da loc la interpretări diferite, când prin urmare se impune o interpretare, pentru a se determina sensul și întinderea lor, instanțele de fond sunt în drept să interpreteze, în mod exclusiv, termenii unei convențiuni și să le atribue înțelesul ce după a lor apreciere-rezultă din intențiunea părților;

Având în vedere că nici natura nici înțelesul unei convențiuni nu sunt în funcțiune numai de termenii întrebuințați, deci chiar când acești termeni priviți izolați, ar fi de natură a indica un anumit înțeles al convențiunei, instanța de fond poate totuși să constate că altul este sensul ei adevărat, dacă constatarea sa în această privință este susținută prin întregul complex al împrejurărilor, între cari a fost încheiată și prin depozițiile martorilor audiați;

Astfel fiind Curtea de Apel nu a denaturat înțelesul clar și vădit neîndoelnic a convenției din 5 Octombrie 1927, când a decis că din ea rezultă că cambiile în discuțiune au fost transmise intimătei pentru acoperirea creditelor de report în tot felul de valute, ci a uzat numai de dreptul ei de interpretare, lăsat de lege la facultatea sa, așa că motivele recurs în prima parte sunt nefondate.

Având în vedere că din moment ce rămâne bine stabilit că cambiile au fost predate pentru acoperirea creditelor de report în tot felul de valute ascultarea expertului propus de recurentă nu mai prezenta nici un interes și deci Curtea de Apel nu a săvârșit nici un exces de putere când l'a înlăturat.

Având în vedere că în speță este constat în fapt că recurenta este o persoană juridică neînscrisă în registru și în anul de grefă pentru persoanele juridice, orice act supus înscrierii și neînscris sau nepublicat nu va fi opozabil părților decât în cazul când ei l'au cunoscut pe altă cale.

Considerând că în speță Curtea de Apel constată în fapt că statutele recurentei nu sunt înscrise și publicate și că recurenta nu a făcut dovada că intimăta ar fi avut cunoștința de ele la data primirii cambiei, în asemenea situațiune potrivit textului de lege citat, aceste statute nu-i sunt opozabile și deci și partea a doua a motivelor de casare este nefondată.

Că deci recursul fiind în întregime nefondat urmează a fi respins.

Jurisprudențe procedurale

INALTA CURTE DE CASAȚIE Secțiunea I
Dec. No 2378—930. Preș. S. Țipei, consilier

Dreptul de intervenție în proces. Condițiile în care se poate face intervenția. — Interesul moral. — Sentimente de afecție

Având în vedere că prin motivele de casare recurenta pretinde că Curtea de Apel a violat art. 185, 187—190, 283, 285, 326—327, 339 al. 2 c. civ., art. 247 proc. civ. și a comis omisiune esențială prin aceea că judecând în modul menționat n'a ținut seamă de susținerea ei că intervenția ei în procesul de față era justificată prin interesul legitim născut și actual ce-l are din punct de vedere moral în calitate de mamă; că acest interes îl are și pentru motivul că dacă copiii ar pierde averea lor, ea ar fi obligată să le servească alimente și să suporte cheltuielile educației lor;

Că deasemenea în afară de acesta i s'ar compromite și perspectiva de a mai găsi vre un emolument în succesiunea lor (670 c. civ): că în fine numai cu greșita interpretare a art. 285 c. civ. Curtea i-a respins intervenția pe motiv că copiii săi minori sunt apărați de un tutore ad-hoc, că procedând astfel n'a ținut de faptul ca în cazuri ca cel din specie potrivit art. 285 c. civ. nu se conferă tutorelui ad-hoc decât un mandat de a consimți la exproprierea copiilor în locul tatălui lor lipsit în acest caz de dreptul de administrație legală și reprezentare a copiilor și n'a ținut seama nici de faptul că în asemenea caz mama poate pe cale de intervenție să apere interesele copiilor ei reprezentați juridicește prin tutorele ad-hoc;

Considerând că potrivit art. 247 Pr. civ. numai acela are calitatea de a interveni într'o pricină ce se urmează între alte persoane când are un interes legitim născut și atunci fie pentru recunoașterea drepturilor sale fie pentru recunoașterea drepturilor uneia din prigonitoarele părți;

Considerând că deși interesul moral poate face în principiu admisibilă o cerere de intervenție, aceasta presupune însă un interes propriu distinct de al părților litigante și care poate servi de bază unei acțiuni principale din partea intervenientului; că atunci însă când nu se pune în discuție nici o chestiune în legătură cu onoarea sau drepturilor patrimoniale ale intervenientului, interesul pur moral pe care acesta l'ar avea, sprijinit numai pe sentimentul de afecțiune față de una din părțile în proces, nu poate justifica cererea sa de intervenție;

Considerând că în spetă instanța de fond a constatat că recurenta nu justifică și nici nu pretinde că a intervenit în litigiul de față pentru recunoașterea sau apărarea vre unui drept al ei; că din contră prin concluziunile scrise depuse în apel a declarat că nu intervine în acest proces spre a conserva averea copiilor în scopul de a fi eventual scutită de obligația alimentară față de ei și nici în vederea perspectivei vre unui emolument succesoral;

Că așa fiind și întrucât, față de considerațiunile ei, nu poate justifica intervenția ei în proces, bine și legal, Curtea de Apel, a respins ca fiind făcute fără calitate apel și intervenția recurentei;

Că procedând astfel instanța de fond a făcut o justă aplicație a principiilor de drept referitoare la materie, n'a violat textele de lege arătate în motivele de casare și n'a comis nici o omisiune esențială;

Că deci motivele de casare și prin consecință și recursul de față sunt neîntemeiate;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

ADNOTARE. Publicăm această decizie a inaltei curți fiind de o deosebită importanță din punct de vedere al tertului care are un interes moral ca să intervie în proces, chestiune care poate fi pusă foarte bine și în fața instanțelor din Ardeal.

Mai întâi vom face o incursiune în dreptul din Vechiul Regat.

În procedura din Vechiul Regat art. 247 caracterizează atât intervenția principală ca și pe cea accesorie astfel: „Acela care are un interes legitim, născut și actual într'o pricină ce se urmează între alte persoane, va putea să stea și el în instanță”. Ce se va întâmpla cu acela ce totuși va avea un interes legitim nenăscut încă și deci neactual, cum după părerea noastră ar fi speta tratată în decizia de față? Aceasta ar fi fost mult mai importantă, ca chestie juridică. Așa cum este redactat art. 247 ar urma ca în asemenea caz cererea de intervenție să fie respinsă ca neîn deplină condițiile acestui articol. Inalta Curtea însă a constatat că un asemenea interes, este un interes moral, ba merge și mai departe și decide că un asemenea interes „poate face în principiu admisibilă o cerere de intervenție”, însă trebuie să fie presupus un interes propriu distinct de al părților litigante care ar putea să servească de bază unei acțiuni principale din partea intervenientului. Rezultă deci ca situația de fapt să fie răspuns la următoarea întrebare: În mod principal, intervenientul, ar putea să facă o acțiune directă? Oare se poate porni o acțiune bazată numai pe interes moral?¹

Putin mai la vale Inalta Curte decide că cererea de intervenție nu poate fi justificată și priinită numai pe sentimentul de afecțiune față de una din părțile în proces. De perfect acord. Dar din expunerea de fapt a decizi: rezultă că mama intervenea nu numai din sentimentul de afecțiune ci și pentru interesul ce-l avea „că dacă copiii ar pierde averea lor ea ar fi obligată să le servească alimente și să suporte cheltuielile educației lor” și în fine „că i s'ar compromite și perspectiva de a mai găsi vre un emolument în succesiunea lor”.

Cel dântii interes mi se pare că este și legitim și născut și actual, iar cel de al doilea în adevăr, un interes eventual. Pentru cel dântii procedura din Vechiul Regat e clară, pentru cel de al

¹Curs de procedură Civilă de George G. Ticulescu V. I, partea II-a p. 23 „Interesul legitim și serios poate fi pecumar (banesc), moral, de onoare sau de familie”.

doilea deși este tot așa de clară este și de un mai mare interes juridic.

Care ar fi situația juridică în speța de față după procedura ardeleană.

Procedura ardeleană mai întâi de toate tratează separat intervenția principală și separat intervenția accesorie.

Pentru cea dintâi art. 82 prevede: „cel ce pretinde pentru sine în întregime sau în parte un bun sau un drept”.

Pentru cea de a doua art. 84 prevede: „cel ce este juridicește interesat”. (Acel, care are interes juridic.)

După aceste texte nu se pune chestia nici ca interesul să fie legitim nici să fie născut, nici să fie actual.

Rezultă deci aci că trebuie să se coraboreze dispozițiile art. 82 și 84 cu regula prevăzută pentru introducerea acțiunilor în genere.

Pentru că suntem în cazul intervenției accesorii, trebuie să ne întrebăm: este juridicește interesat intervenientului?

Pusă așa chestia în speță urmează să ne întrebăm: Presintă intere juridic pentru mamă faptul, dacă copiii săi care după lege au dreptul la îngrijire perd printr'un proces, averea lor din care actualmente se întrețin și se pot educa?

Art. 139 și 143 C. C. A. prevede obligația pentru părinți ca să se îngrijească de existența sănătatea și educația lor.

Aceiași obligațiune o are părinți față de copii lor și după c. civ. Român (art. 185, 283 etc.).

I. Mănescu.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, Secțiuni Unite
Decizia 22—1932. Președinția d-lui C. G. Rătescu, președinte

Recurs. — Motive. — Texte constituționale. — Violare. — Competență

În fapt. Comitetul agrar respingând ca nefondată o cerere de revizuire făcută de recurenții de astăzi, aceștia au atacat cu recurs în Casație decizia Comitetului agrar.

Prin recursul lor, dânsii au cerut să fie judecați de Secțiunile-Unite ale Inaltei Curți, deoarece dânsii învoacă ca motive violarea art. 13 alin. 2 și 23 legea agrară, cari potrivit art. 131 din Constituție și 120 din legea agrară, are caracter constituțional.

Secțiunile-Unite ale Inaltei Curți și-au declinat însă competența.

În drept. Recursul excepțional înaintea Secțiunilor Unite, editat prin art. 193 din Constituție și regulat prin art. 29 din legea organică a Inaltei Curți, are în vedere *cazul când legea pe care se întemeiază preferențele părților deduse înaintea unei instanțe, este declarată neconstituțională, deoarece dispozițiunile ei ar contraveni principiilor fixate prin constituție.*

Numai în acest caz, și urmându-se procedura reglementară prin art. 29 din legea organică a Inaltei Curți, chestiunea neconstituționalității legii respective, fie în întregul ei, fie în anume dispozi-

țiunile ale sale poate fi supusă examinării Secțiunilor-Unite.

Însă atunci când, ca în speță se învoacă ca motiv de casare într'un recurs introdus, violarea sau greșita interpretare a unui text de ordin constituțional, deci nu se susține constituționalitatea vreunui legi ordinare, pentru că ar contraveni unui principiu constituțional, în acest caz chestiunea pusă în discuțiune prin motivul invocat, nu privește o chestiune de neconstituționate, ci aceia a unei violări, sau greșite interpretări a unui text de lege, care chiar dacă ar fi înscris în Constituție, este însă supus judecării instanței de casare respective, căci legea nu face nici o excepție în cazul când motivul de recurs se bazează pe o violare sau greșită interpretare a Constituției, și deci supune judecata lui instanței de recurs respective, după competența generală, stabilită în aceste motive.

Că astfel fiind, este locul ca pe temeiul considerațiilor mai sus expuse, Inalta Curte în secțiuni Unite să-și decline competența de a judeca recursul de față și, întrucât decizia atacată a fost dată în materie de expropriere, să trimită pricina în conformitate cu dispozițiunile art. 31 alin. III, lit. d. din legea sa organică în judecata s. III-a (Dec. 22—1932.).

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE

Decizia No. 437—1932. Președinția d-lui T. Magheru, Consilier

Ardeal. - Cheltueli de Judecată. - Notă de cheltueli

Potrivit art. 425 și 508 proc. civ. art. în caz de admitere a apelului, instanța va obliga pe intimat să restituie apelantului toate cheltuelile ce i-a cauzat în cursul procedurii de apel: iar potrivit art. 50 din legea accelerării judecăților, judecătorii nu pot reduce nici cheltuelile de timbru, onorariu de expert și orice alte cheltueli pe care parte, care a dobândit câștig de cauză, le va dovedi ca făcute precum și nici onorariile avocaților sub cele prevăzute în tablourile onorariilor minimale. *Pentru acordarea însă a unor astfel de cheltueli de judecată, partea îndreptățită a le cere. este obligată să depună instanței o notă de cheltuelile ce a avut, cu explicațiile și justificările necesare. instanța nefiind obligată ca din oficiu să stabilească amănunțit, care sunt aceste cheltueli.*

Întrucât în speță, recurentul în apelul său, n'a depus o astfel de notă de cheltueli, ci sa multumit numai să ceară cheltueli după tarif, în această situațiune legal instanța de apel i-a acordat, după aprecierea ei potrivit art. 425 și 508 proc. civ. ard. o sumă globală de 740 lei drept, cheltueli de judecată în apel, fără ca prin aceasta să violeze textele mai sus arătate.

Jurisprudențe penale

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, Secția II-a
Dec. No. 3470—1932. Președinția d-lui Al. Dem. Opreșcu, Cons.
Minor mai mare de 15 ani. — Ce instanță îl judecă, când a săvârșit o infracțiune pe care legea a pedepsește cu temniță grea. — Daune morale. —

Acordarea lor în sistemul legii de procedură penală din Transilvania. — Respingere probei.

Scapă de cenzura casații dacă este motivată

Asupra recursului introdus de apărătorul acuzatului Haza Ioan în contra deciziunii No. 3082/3—1932 a Curții de Apel Secția I, prin care, confirmându-se sentința No. 2223—1930 a tribunalului Someș, secția II, numitul acuzat a rămas condamnat la una lună închisoare corecțională în baza art. 232 pct. 1 cod. penal combinat cu art. 18, 17 al. IV și 26 Nov. penală.

Că de asemenea s'a mai invocat prin motivele scrise și nulitățile de formă prevăzute de art. 384 pct. 1 pentru incompetență și rea constituire a tribunalului ca instanță pentru minori, din magistrații cari nu erau desemnați conform art. 35 Nov. pen. de art. 384 pct. 4, 5 și 9 deoarece instanțele de fond ar fi depășit competența lor condamnând pe Haza Gheorghe tatăl acuzatului la 5000 lei daune morale pe care instanțe din Transilvania nu le-ar cunoaște.

In ce privește nulitățile de formă.

Considerând privitor la nulitatea prevăzută de art. 384 pct. 1 pr. pen. că, *potrivit art. 56 pct. 3 din legea VII—1913 în cazul când minorul în vârstă mai mare de 15 ani pentru o infracțiune pe care legea o pedepsește cu temniță grea competența de a judeca în primă instanță revine Tribunalului constituit ca consiliu al infractorilor mnori, iar nu judecătorului minorilor.*

Că faptul, imputat în speță atrăgând pedeapsa temniței grele iar acuzatul depășind vârsta de 15 ani, bine a fost judecat de tribunal în primă instanță cu apel la Curtea de Apel.

Că dar nu poate fi vorba de incompetență, după cum nu se mai poate prevala recurentul nici de reaua constituire a primei instanțe de oarece această pretinsă nulitate, dacă a existat s'a acoperit prin deferirea și judecarea pricinei de față, Curții de Apel.

Considerând, asupra nulității prevăzută de art. 384 pct. 4 pr. pen., că art. 489 pr. pen. nefăcând nici o distincțiune cu privire la natura daunelor, suferite de vătămat prin infracțiune, și întrebuintând expresiunea generică de leziune suferită, prin aceasta este învederat că *legea de procedură Transilvăneană nu exclude existența unei daune morale, așa încât instanțele de fond constatând existența unei atari daune și condamându-l pe tatăl acuzatului la plata sumei de 5000 lei ca daune morale, nu a săvârșit nici o nulitate formală de mai sus.*

Că, de asemenea nu poate fi imputată instanțelor de fond nici săvârșirea nulității din art. 384 pct. 5 și 9 pr. pen. prin respingerea ca inutilă a audierii medicilor experți Teodor Pascu și Oscar Waltenstein cari au eliberat certificatele medicale înfrucăt Curtea motivează că certificatul eliberat lezându pe cel dintâi la 3 zile în urma faptei, este destul de lămurit în sensul deflorării, iar declarația medicului T. Pascu făcută la instrucție că a găsit rupturi ale himenului nu-l pune în contradicție cu

acel certificat ci dimpotrivă îl confirmă și completează.

Că în atari condițiuni fiind vorba de o apreciere motivată a înlăturării unei probațiuni — apreciere de atributul suveran al instanțelor de fond — soluțiune adoptată de Curtea de Apel în privința probatoriului solicitat de apărătorul acuzatului, scapă cenzurei acestei Inalte Curți.

Că și acest motiv de casare fiind deci neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

ADNOTARE. Decizia Curtea de Casație rezolvă o interesantă problemă de drept și anume admite că în ceia ce privește judecarea unui minor mai mare de 15 ani dar mai mic de 18 ani care a comis o infracțiune pedepsită după lege cu temnița grea ea se poate face atât de instanța ordinară cât și de instanța special creiată pentru minori prin § 35 legea VII—1913 fără ca prin aceasta valabilitatea procedurii să sufere ceva.

În speța de față minorul Haza Ion a fost trimis în judecată pentru crima de viol prevăzută de § 232 pt. 1 Cp. care atrage după sine pedeapsa temniței grele până la 10 ani și tribunalul ordinar judecându-l pe baza § 56 legea VII—1913 la condamnat la una lună închisoare corecțională iar părintele minorului a fost obligat să plătească 5000 lei daune morale care sentința a fost menținută în vigoare și de C. de Apel.

Apărătorul inculpatului făcând recurs contra acestei hotărâri, între alte motive de casare a susținut și nulitățile de formă prevăzute de § 384 pt. 1 Prp. pentru incompetență și rea constituire a instanței, care recurs a fost respins cu acea motivare că bine tribunalul a judecat cauza.

În adevăr conf. § 3 legea VII—1913 sunt de competența instanței infractorilor minori toate cauzele penale ale minorilor care au comis vre-o infracțiune ce conform §§ 15—18 legea XXXIV—1897 este de competența instanțelor ordinare de judecată cu excepțiunile prevăzute în pt. 1, 2 și 3 al §-lui 56 legea VII—1913.

Ori acest § vorbește că pentru faptul când minorul este vinovat de o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa cu munca silnică instanța ordinară este chemată de a judeca alături cu consiliul infractorilor minori.

Aceasta rezultă nu numai din textele mai sus menționate dar chiar și din § 91 al ordinului 56.000—1913 unde deasemenea se vorbește ce regula este ținută a urma instanța ordinară atunci când este chemată a judeca în locul celei speciale creiate pentru minori.

În consecință decizia C. Casație curmă o discuție de prisos cu atât mai mult cu cât chiar dacă dintr'o eroare instanța ordinară de judecată procedează într'o cauză care de fapt ar cădea în competența instanței infractorilor minori, această împrejurare nu atinge valabilitatea procedurii, întru cât legiuitorul maghiar n'a format din acest principiu o nulitate de ordine publică (§ 56 al. ultim legea VII—1913).

Acest lucru a fost remarcat de altfel și de C.

Casație. Care stabilește foarte clar teza de mai sus în motivarea deciziunii adusă în argumentul următor:

„Că dar nu poate fi vorba de incompetență după cum nu se mai poate prevala recurentul nici de reaua constituire a primei instanțe de oarece aceasta pretinsă nulitate dacă a existat s'a acoperit prin deferirea și judecarea ei în fața C. Apel”.

Sintetizând cele spuse până acum conchidem că atât consiliul infractorilor minori cât și Tribunalul pot proceda contra unui minor care a comis o crimă pedepsită de lege cu temnița grea fără ca prin aceasta valabilitatea procedurii să sufere.

În ce privește obligarea păruhtelui la daune morale credem că nu e nevoie să insistăm prea mult.

În adevăr deși c.p.m. n ucunoaște noțiunea de daună morală decât în materie de presă (§ 39 legea XIV/1914) și calomnie (§ 28 legea XLI/1914) restul celorlalte infracțiuni ale c.p. neavând un text categoric de lege care să enunțe principiul mai sus expus totuși jurisprudența și doctrina dezvoltată în civil în jurul § 1325 și urm. C. C. A. a întins ideia de daună morală și în domeniul pr. penal. La început Curia maghiară a ascilat decretând că despăgubirile morale nu se pot acorda decât în cazurile speciale fixate de cod, dar mai târziu a revenit, acordându-le în mod constant ca repararea unui prejudiciu care prin repercursiunile ce le-ar avea în societate face ca în mod ideal paguba ab initio exceptată dela beneficiul desdăunării, să se transforme într-o pagubă materială care astfel să intre în cadrul legii și deci al unei reparări echitabile în cadrul legii și deci al unei reparări echitabile impuse celui ce a cauzat-o. Răspunderea părinților pentru faptele copiilor lor fiind reglementată de § 1309 C. C. A. Curtea de Casație a făcut o justă aplicare a noilor principii din civil ce și-au făcut loc în penal când a condamnat pe tata le despăgubiri morale față de victimă deflorată de inculpat încadrându-le în § 489 Pr. p.

Este just că acest text de lege vorbește numai de leziune suferită și câștig pierdut adică de pagube pur și simplu materiale iar nu morale, însă fiindcă lacuna legii trebuia complectată jurisprudența și doctrina în mod indirect după cum am arătat mai sus a permis judecătorului ca apreciind prejudiciul moral cauzat victimei să-i acorde o despăgubire morală ridicând acest principiu de dreptate socială dela simplu deziderat la valoarea unei codificări.

Vioreanu P. Ion
jude Trib. Cluj

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SEC.; doua
Deciziunea No. 3871/1932. Președinția Dlui Al. Dem. Oprescu
Consilier

Recurs făcut de partea civilă - Sub ce condițiuni se poate face un asemenea recurs? - Respingerea ca inadmisibil a recursului făcut de partea civilă, dacă nu este făcut în cazul prevăzute de lege.

În ce privește recursul părții civile.

Având în vedere că prin deciziunea supusă recursului, reformându-se în partea sentința cu No. 3091/1930 a Trib. Turda S. IIIa, acuzatul Vasile Berlea a condamnat la una lună închisoare corecțională în baza art. 301 t. I. combinat cu art. 302 al. I. t. I. c. p. și cu aplicațiunea art. 92 c. p.

Considerând că din combinațiunea art. 31 al. I. n. pp. și 383 pr. p. rezultă că atunci când, ca în speță, acuzatul a fost declarat vinovat *dreptul de recurs se cuvine părții lezate numai în ceea ce privește pretențiunile sale civile și cu condițiune ca să fi făcut recurs și unul din cei în drept să facă recurs în privința culpabilității sau măsurării pedepsei.*

Că întrucât, în cazul de față, recursul introdus de lezatul Petre Vârciu nu poartă asupra despăgubirilor civile, ci asupra quantumului pedepsei acuzatului fiind bazat pe nulitățile prevăzute de art. 385 p. 2 și 3 pr. p. și nici recurs din partea Ministerului public nu s'a făcut, după cum prescrie textul de mai sus, acest *recurs al lezatalui parte civilă urmează a se respinge ca inadmisibil.*

NOTA. Publicăm prezenta decizie pentru a fi cunoscută de cei care, luând de bază că recursul este de natură constituțională, în latură condițiunile prevăzute de proc pen. Ardeleană, cerută recursului, și intră în judecarea recursului. Casația confirmă încă odată principiul, că dispozițiile Constituției referitoare la recurs sunt puse spre a se avea în vedere la faurirea noilor legi și că în tot cazul recursul este admisibil numai dacă este făcut cu paza condițiilor din legea recursului (Legea Curții de Casație, procedura penală și civilă din Ardeal.)

I. M.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SEC.; DOUA
Decizia No. 3486/1932.

Președinția Dlui Const. Gh. Rătescu, președinte.

Amnistirea infracțiilor de sustragere de sub sechestru bazată pe legea conversiunii. - Înțelesul termenului „dătorii agricole”.

D e l i b e r â n d

Asupra recursului declarat de inculpatul Andrei Cociorva prin apărător, contra deciziunii No. P. I. 3286-5/1931 din 26 Ianuarie 1932 a Curții de Apel Cluj.

Având în vedere că prin această hotărâre anulându-se sentința primei instanțe numitul a fost condamnat la 3 zile închisoare corecțională pentru crima de sustracțiune de sub sechestru.

Văzând deciziunea atacată și lucrările dosarului.

Având în vedere că în fapt instanțele de fond au stabilit că inculpatul în intervalul dintre 2 Aprilie 1930 20 Septembrie 1930 a vândut o vacă cu suma de 5000 lei proprietatea sa, dar sechestrată în urma ordonanței 15283/1929 a Judecătoriei mixte Bistrița pentru plata unei sume de 1500 lei capital și dobânzi datorită către Eduard Zzitron.

Considerând că prin art. 53 din legea conversiunii din 1932 legiuitorul a amnesiat infracțiunile

de sustragere de sub sechestrul ale debitorilor agricoli menționați în acea lege, prevăzută și penală de art. 330 al. I. și 200 al II. cod. penal român și de art. corespunzătoare din codul penal Transilvanean și Bucovinean, încercate sau săvârșite până la data de 1 Martie 1932 de persoane și cu ocaziunea urmărilor pentru datoriile prevăzute de legea No. 213, publicată în Mon. Of. No. 286 din 18 Decembrie 1931 și prelungită prin legile publicate în Mon. Of. No. 37 din 13 Febr. și 61 din 12 Martie 1932 fie că faptul a rămas nedescoperit, fie că se găsește în curs de cercetare, instrucțiune sau judecată, fără a fi intervenit o hotărâre definitivă și irevocabil.

Că, prin art. 2 din aceeași lege a conversiunii, sunt considerate datorii agricole, datoriile proprietarilor de terenuri agricole, vii, livezi, grădini de pomi fructiferi flori sau legume, păduri pepiniere de tot felul ce-și cultivă în dijmă, regie sau asociație pământul, precum și acelea pentru a căror plată au fost afectate drepturi reale asupra imobilelor arătate mai sus, a inventarului viu sau mort.

Având în vedere că din lucrările dosarului rezultă că inculpatul Andrei Cociorvă este de meserie econom de vite proprietar agricol, iar infracțiunea s'a săvârșit anterior datei de 1 Martie 1932.

Că astfel fiind, din oficiu urmează a se casa atât deciziunea supusă recursului de față cât și sentința No. P. 46/4/1931 pronunțată de Trib. Bistrița și constatându-se că faptul săvârșit de inculpat este amnistiat în virtutea art. 53 și 2 din legea pentru asanarea datoriilor agricole, numitul urmează a fi achitat în baza art. 326 pct. 3 pr. pen.

Jurisprudențe la legi speciale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secțiune-Unită
Dec. No. 17—1932. Președinția d-lui C. G. Rătescu, președinte
Legea agrară. — Pref. — Fixare. — Săteni. — Citare

După cum rezultă din art. 74, 77 și 78 din legea agrară, sătenii din comunele pe teritoriile cărora se află moșiile supuse exproprierii, sunt părți în procesul de expropriere, astfel că exproprierea nu poate fi efectuată decât cu respectarea dreptului lor de apărare, adică cu regulată citare a delegaților lor înaintea Comisiunilor de expropriere.

Deși în ce privește stabilirea prețului terenurilor expropriate, legea agrară fixează o procedură la instanțe deosebite de cele pentru expropriere, însă întrucât ea nu face nici o distincție cu privire la părțile ce au figurat în această instanță, iar sătenii au interes să ia parte la fixarea prețului, de oarece dânsii i-l achită, urmează că sătenii trebuie citați și înainte a Curții de Apel, care se pronunță ca a doua și ultimă instanță de fond în materie de pref.

Din calitatea sătenilor de părți în procesul pentru fixarea prețului rezultă că, necitarea lor înaintea instanțelor chemate după lege să hotărâ-

rească în această privință, nu poate fi invocată decât de dânsii, fie înaintea acelor instanțe, prin cerere de a fi introduși în cauză, fie prin folosirea căilor de atac prevăzute de lege pentru părțile judecate fără să fie fost citate. Statul care și el este tot parte în proces, nu are însă nici o calitate de a se prevala de nerespectarea dreptului de apărare al sătenilor, legea nerecunoscându-l de mandatar legal al lor și necitarea sătenilor neaducând nici un prejudiciu drepturilor sale.

Chiar dacă ar fi avut vre-o calitate, Statul nu poate invoca această chestiune ca un mijloc de casare în recursul făcut pe acest temei cât timp nu a invocat-o la instanța de fond.

Deci odată ce recursul de față al Ministerului se mărginește asupra acestei chestiuni, el este făcut și fără calitate și inadmisibil.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secțiuni-Unită
Dec. No. 25—1932. Președinția d-lui C. G. Rătescu, Președinte

Impozitul global. — Impunere. — Percepere. — Sursă de venituri. — Incetare. — Principiul nereoactivității nu este constituțional. — În materie de impozite nu există drept câștigat. — Contribuabilul nu are drepturi ci numai obligațiuni

Prin art. 60 legea din 1923 pentru unificarea contribuțiilor directe, se precizează că veniturile care intră în compunerea impozitului global se calculează pe baza veniturilor respective ale anului precedent, după specificările făcute în celelalte alineate, iar prin art. 156 din instrucțiunile oficiale pentru aplicarea acestei legi care, conform art. 132 din lege, au putere de regulament, se prevede expres că, *veniturile anului precedent, care au încetat în cursul aceluiași an, intervin în compunerea venitului global, astfel cum s'ar fi calculat, dacă ele nu ar fi încetat, însă nu raportate la un an întreg, ci efectiv pe timpul când ele au fost realizate.*

Din aceste dispoziții care sunt de strictă interpretare, rezultă că de-și impozitul global este fixat în roluri pentru un anumit an și se achită în cursul aceluiași an, acest impozit se calculează însă și se datorește fiscului nu pentru veniturile pe care contribuabilul ar urma să le realizeze în cursul aceluiași an, ci el privește veniturile pe care contribuabilul le-a realizat în anul precedent, se calculează și se achită la aceste venituri și pe timpul efectiv în care ele au fost realizate.

Dacă sursa de venituri a unui contribuabil a încetat la 31 Decembrie a unui an, astfel că dânsul începând din 1 Ianuarie următor nu mai realizează veniturile respective, dânsul totuși datorește fiscului impozitul global pentru veniturile realizate până la 31 Decembrie, trecut impozit care se calculează la aceste venituri și se încasează de fisc în anul următor, deși privește veniturile anului precedent, iar, dacă sursa de venituri a încetat în cursul anului trecut, nu la sfârșitul lui, impozit global pentru veniturile dela 1 Ianuarie anul trecut și până la data încetării, se datoresc tot în anul următor percepției lor de către contribuabil, numai că se calculează la veniturile reale avute de dânsul

la încetarea sursei.

Numai impozitul elementar, după cum rezultă din dispoz. art. 96 din lege și 252 din instrucțiuni se datorează pentru veniturile anului pentru care s'a făcut impunerea și, numai la ele venitul contribuabilul pe anul precedent servește ca element de apreciere al impunerii, pe când la impozitul global veniturile anului precedent sunt chiar cele pentru care se plătește acest impozit.

Principiul nerecoactivității nefiind de ordin constituțional, legiuitorul înființând în 1923 impozitul global, a putut decide ca el să se perceapă asupra veniturilor ce contribuabilii le-au avut în anul precedent; prin aceasta, nu s'a adus nici o atingere vreunui drept câștigat al contribuabililor, deoarece dănsii în materie de impozite nu au nici un drept, ci numai obligațiuni în sensul că, legiuitorul este autorizat să reguleze contribuțiunile lor după cum crede că reclamă interesele generale ale societății, al cărei reprezentant este el, interesul general primând pe cel individual.

Așa dar, impunerea la impozitul global și perceperea lui având loc în mod valabil, chiar dacă înființarea acestui impozit, pe veniturile anului precedent, în acest mod urmează a se continua cu așezarea și perceperea lui și pentru anii următori, chiar dacă sursa de venituri a încetat pentru anul când el este trecut în roluri și urmează a fi achitat.

INFORMAȚIUNI

— De azi înainte Administrația revistei are ca adresa: Curtea de Apel S. I. Cluj.

— Credem că este de mare interes pentru D-nii avocați ca să și facă cunoscută adresa pentru justițiabilii din alte localități. De aceea administrația revistei se oferă ca în schimbul un leu și 50 b. cuvântul de număr, să afișeze adresa D-ilor avocați.

— Rugăm pe D-nii abonați să ne facă cunoscut ce anume numere nu au primit pe anul trecut. Tot așa și în viitor.

Din străinătate

— *Lege spaniolă cu privire la congregațiuni.* Guvernul Spaniol a depus pe ziua de 14 Oct. la corteze proiectul de lege asupra congregațiilor religioase. Bazat pe principiile separării bisericei, a statului și a libertății cultului, atâta timp cât aceasta nu înpietează asupra domeniului politic, legea privează ordinele religioase și congregațiunile de situația privilegiată de care au beneficiat până aci. Le este interzis de a poseda alte bunuri de cât acelea ce le ajută a-și îndeplini sarcina lor culturală, le este oprit de asemenea de a exercita un comerț sau o industrie și de a stabili exploatare agricole. Ele nu vor mai avea dreptul de a se ocupa de învățământ, afară de acel destinat a forma funcționari ai cultului. Statul Spaniol va acorda protecția sa tuturor membrilor clerului care ar voi să parasească ordinul bisericesc cu toată făgăduința pronunțată, „căci ordinea legală spaniolă nu admite ca un om să poată să-și înstreineze libertatea

sa pentru întreaga sa viață”. Intre altele este stipulat că două treimi dintre membrii asociațiilor religioase vor trebui se fie de naționalitate spaniolă și că nici o numire în cler nu se va putea face fără aprobarea guvernului.

— *Un proiect fiscal al socialiștilor genevezi.* La 23 Octomvrie populația cantonului Genevei a avut să se pronunțe prin „referendum” asupra proiectului socialist care prevedea exonerarea totală a 80.000 contribuabili, toate sarcinile statului urmând să fie suportată de o minoritate de 17.000 locuitori. Acest proiect a fost înlăturat de 20.000 voturi contra 11.350.

— *Reforme sociale în Argentina.* Președintele Republicii argentinienne a promulgat legea care stabilește săptămâna engleză obligatorie.

— *I nouă lege asupra brevetelor în Anglia.* La 1 Noemvrie a intrat în vigoare o nouă lege asupra brevetelor industriale. Prin ea se prelungeste cu trei luni diferite termene legale și ridică la 28 luni timpul maxim al întregii proceduri. Una din inovațiunile al noului regim este aceea că Oficiul brevetelor este ținut a face cercetări asupra noutății invențiunei declarate nu numai printre brevetele englezești dar și printre cele streine. Controlarul Oficiului are dreptul de a refuza toate cererile de caracter ușuratic ca proiectele de mașini cu mișcare perpetuă (perpetuum mobile).

Legi apărute

Legi și Regulamente Decembrie 1932

1. Reg. legii p. reglerea plantărilor de vii Mon. Of. Nr. 286 din 6/XII pag. 7594.
2. Reg. legii p. controlul averilor Mon. O. Nr. 295 din 16/XII pag. 7786.
3. Reg. legii p. modif. regul. acte de stare civilă Mon. Of. Nr. 296 din 17/XII pag. 7810.
4. Reg. p. modif. art. 10 al. legii speculei Mon. Of. Nr. 298 din 20/XII pag. 7850.
5. Reg. legii p. oprirea plantării viilor cu hibridi Mon. Of. Nr. 299 din 21/XII pag. 7868.
6. Reg. p. anularea modificării art. 16, 17 din reg. legii speculei Mon. Of. Nr. 299 din 21/XII pag. 7870.
7. Reg. legii p. înființarea corp. contab. cooperator Mon. Of. Nr. 300 din 22/XII pag. 7905.
8. Lege p. suspendarea execuțiilor imob. Mon. Of. Nr. 301 din 23/XII pag. 7946.
9. Lege asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri Mon. Of. Nr. 306 din 31/XII pag. 8074.
10. Lege pentru complectarea unor măsuri de ordin financiar Mon. Of. Nr. 302 din 24/XII pag. 7978.
11. Lege p. modificarea anului financiar și exercițiului bugetar Mon. Of. Nr. 302 din 24/XII pag. 7980.
12. Lege p. punerea în concordanță a legii contabilității cu legea modificării anului financiar și exercițiului bugetar Mon. Of. Nr. 302 din 24/XII pag. 7981.
13. Regulamentul legii p. modif. legilor agrare Mon. Of. Nr. 302 din 24/XII pag. 7936.

Loc rezervat pentru reclame

BANCA CENTRALĂ

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate:

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii;

Fabrică de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. ȘEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Loc rezervat pentru reclame